

OBEC N E M C E

Starosta obce v súlade Opatrením Ministerstva financií SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení zmien a doplnkov vydáva túto

SMERNICU č. 5/2015 **Tvorba, použitie a účtovanie opravných položiek**

Článok 1 **Právna úprava**

Tvorba, použitie a účtovanie opravných položiek sa riadi ustanoveniami zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, Opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8.8.2007 č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, štátne fondy, príspevkové organizácie, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov a zákonom č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

Článok 2 **Vymedzenie, pravidlá tvorby a použitia opravných položiek**

1. Opravné položky sa tvoria na základe zásady opatrnosti, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo zníženie hodnoty majetku oproti jeho pôvodnému oceneniu, okrem trvalého zníženia hodnoty majetku. Opravnou položkou sa odhaduje predpokladané zníženie hodnoty majetku. Predpoklad zníženia hodnoty majetku je opodstatnený, ak sa udiala skutočnosť, ktorá je dôvodom na odhad zníženia budúcich ekonomických úžitkov z tohto majetku.
2. Ak došlo k trvalému zníženiu hodnoty majetku, zníženie sa účtuje na ťarchu nákladov, napríklad odpis pohľadávky na základe súdneho rozhodnutia o jej vyrovnaní, príp. mimoriadny odpis dlhodobého majetku.
3. Opravné položky pri odpisovanom dlhodobom majetku, ktorého úžitková hodnota sa znižuje opotrebovaním, sa tvoria, ak jeho úžitková hodnota zistená pri ventarizácii je výrazne nižšia ako jeho ocenenie v účtovníctve po odpočítaní oprávok a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.

4. Opravné položky k zásobám sa účtujú pri dočasnom znížení úžitkovej hodnoty zásob, napríklad, ak sa pri inventarizácii zistí, že čistá realizačná hodnota zásob je nižšia, než je cena použitá na ich ocenenie v účtovníctve a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.
5. Opravné položky k pohľadávkam sa tvoria najmä k pohľadávkam, pri ktorých je opodstatnené predpokladať, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí a k sporným pohľadávkam voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie.
6. Tvorba opravnej položky sa účtuje na ťarchu nákladov a v prospech príslušného účtu opravných položiek.
7. Opravné položky sa zúčtujú znížením alebo zrušením v prospech výnosov a na ťarchu príslušného účtu opravných položiek, ak inventarizácia v nasledujúcom účtovnom období nepreukáže opodstatnenosť ich existencie alebo výšky, alebo ak pominuli dôvody ich existencie v priebehu účtovného obdobia.
8. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa z dôvodu upravujúcich závierkových účtovných prípadov účtuje tvorba opravnej položky alebo sa upraví jej výška, napríklad v prípade vyhlásenia konkurzu na niektorého z odberateľov, ktoré sa uskutočnilo po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, ktorým sa spravidla potvrdí, že znehodnotenie pohľadávok z obchodného styku existovalo už ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.
9. Ak sa pri inventarizácii záväzkov zistí, že ich suma je iná ako je ich suma v účtovníctve, nevytvárajú sa opravné položky, ale ich zvýšenie alebo zníženie sa účtuje priamo na účte záväzkov so súvzťažným zápisom na ťarchu príslušného účtu nákladov alebo v prospech príslušného účtu výnosov, napríklad, ak nie je záväzok splatený alebo splácaný včas a podľa zmluvy vzniká povinnosť platiť úroky z omeškania alebo penále.
10. O prechodnom znížení hodnoty dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa účtuje ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka prostredníctvom opravných položiek na účtoch účtovej skupiny 09, napríklad o znížení ceny z dôvodu predpokladanej nižšej predajnej ceny ako je ocenenie majetku v účtovníctve.
11. Ak sa pri inventarizácii zistí, že úžitková hodnota zásob nezodpovedá ich oceneniu v účtovníctve, prírastky hodnoty sa neúčtujú a úbytky hodnoty sú predmetom analýzy a ak nie je zníženie hodnoty definitívne, vytvára sa opravná položka. Ak obstarávacía cena alebo vlastné náklady zásob sú vyššie ako budú ekonomické úžitky z ich predaja alebo použitia pre vlastné potreby účtovnej jednotky, napríklad v dôsledku nepotrebnosti, nadbytočnosti, poklesu ich predajnej ceny alebo v dôsledku toho, že sa zvýšili náklady potrebné na ich dokončenie, vytvára sa opravná položka k týmto zásobám vo výške rozdielu medzi ich ocenením v účtovníctve a ich

čistou realizačnou hodnotou. Čistou realizačnou hodnotou sa rozumie predpokladaná predajná cena znížená o predpokladané náklady na ich dokončenie a o predpokladané náklady súvisiace s ich predajom. Ocenenie zásob po zohľadnení zníženia ich hodnoty nie je vyššie ako predpokladaná suma, ktorá by sa dosiahla ich predajom alebo ich použitím pre vlastné potreby účtovnej jednotky. K surovinám a k pomocným látkam sa opravná položka vytvára, ak je pravdepodobné, že hotové výrobky, na výrobu ktorých budú tieto suroviny a pomocné látky použité, sa predajú so stratou. Pri definitívnom znížení hodnoty sa účtuje na ťarchu účtov účtovej skupiny 50 - Spotrebované nákupy a 61 - Zmena stavu vnútroorganizačných zásob alebo na účte 549 - Manká a škody, ak ide o škodu.

Článok 3 **Tvorba opravných položiek**

1) Opravné položky k dlhodobému majetku:

a) Opravné položky tvorené k poškodenému, nevyužívanému majetku budú tvorené na základe výsledkov fyzickej inventúry dlhodobého majetku. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci fyzickej inventúry dlhodobého majetku identifikovať poškodený, nevyužívaný dlhodobý majetok a zachytiť výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku v inventarizačných zápisoch.

b) Opravné položky sa tvoria k nehnuteľnému majetku, k majetku zaúčtovanom na účtoch obstarania dlhodobého majetku, k hmotnému majetku, k nehmotnému majetku. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci inventúry identifikovať nevyužívaný dlhodobý majetok a zachytiť výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku v inventarizačných zápisoch a zaznamenať rozhodnutie vedenia organizácie o ďalšom využívaní majetku.

c) Dôvod príčinu tvorby opravnej položky k dlhodobému majetku musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise. Dôvod príčinu zníženia alebo zrušenia opravnej položky k dlhodobému majetku musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

2) Opravné položky k pohľadávkam

Opravné položky k pohľadávkam sa rozdeľujú na:

a) **Zákonné** - vytvárané podľa zákonných predpisov § 20 zákona č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení n.p. v rámci podnikateľskej činnosti

b) **Ostatné** - vytvárané v prípade, že si to vyžaduje verné a pravdivé zobrazenie účtovníctva v rámci hlavnej činnosti

Opravné položky k pohľadávkam sa vytvárajú v prípade:

- pochybných pohľadávok t. j. pri tých, ktoré predstavujú riziko, že nebudú dlžníkom plne alebo čiastočne zaplatené
- sporných pohľadávok t. j. pri pohľadávkach voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie alebo zaplatenie,

- pohľadávok voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní alebo v prípade, ak tak ustanoví zákon o dani z príjmov
- dlžníkom nezaplatená alebo neuznaná časť pohľadávky.

Dôvodom k tvorbe opravných položiek v prípade pohľadávok sú najmä:

- a) pohľadávka je k 31.12. bežného účtovného obdobia po lehote splatnosti a z okolností odsúhlasovania inventúr je zrejmé, že pohľadávka nebude celá alebo z časti zaplatená,
- b) pohľadávky, u ktorých sa začal podaním proces ich právneho vymáhania prostredníctvom súdu, alebo exekutora,
- c) pohľadávky, ktorých vymáhanie pokračuje alebo je ukončené právoplatným rozhodnutím, ale nie sú úplne alebo čiastočne uhradené,
- d) pohľadávky, ktorých časť alebo celok dlžník odmieta zaplatiť alebo uznať ich oprávnenosť a pod. z najrozličnejších príčin,
- e) pohľadávky, ktorých uznanie nebolo vykonané alebo ktorých čiastky boli rozporované zo strany dlžníka pri potvrdzovaní pohľadávok v procese inventarizácie pohľadávok,
- f) pohľadávky, pri ktorých dlžník vstúpil do likvidácie,
- g) v prípade, ak lehota splatnosti pohľadávky prekročila počet dní podľa ustanovení tohto vnútorného predpisu,
- h) pohľadávky, ktoré vznikli na základe zmluvy o ručení alebo inej obdobnej zmluvy a ktoré pôvodný dlžník obci neuhradil,
- i) pohľadávky voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní, ktoré boli prihlásené v určenej lehote na konkurzný súd.

Dôvod - príčinu tvorby opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

Dôvod - príčinu zníženia alebo zrušenia opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise. Deň, keď pominuli dôvody, pre ktoré bola opravná položka vytvorená, sa popíše na inventúrnom súpise k účtu 391 - Opravné položky k pohľadávkam spolu s uvedením účtovného dokladu, ktorý preukazuje túto skutočnosť.

3) Opravné položky k zásobám

Opravné položky tvorené k poškodeným, nevyužívaným zásobám budú tvorené na základe výsledkov fyzickej inventúry zásob. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci fyzickej inventúry zásob, identifikovať poškodené, nevyužívané zásoby a zachytiť ich v inventúrnych súpisoch a v inventarizačných zápisoch.

Článok 3.2 Výška opravných položiek

1) Opravné položky k dlhodobému majetku:

Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade dlhodobého majetku sú najmä:

- a) nevyjasnenosť vlastníckych vzťahov a majetkového usporiadania v prípade nehnuteľností za predpokladu, že je predpoklad k úspešnému právnomu odvodeniu existencie vlastníckych práv, avšak tieto nie sú zdokumentované v súlade so všetkými všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) nezariadenie nedokončeného dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku do používania napr. v dôsledku prechodnej zlej finančnej situácie organizácie, pretože sa nedajú splniť všetky podmienky, stanovené všeobecne záväznými predpismi alebo existujú prechodné finančné problémy, spojené s dokončovaním a zaradením dlhodobého majetku do užívania, pričom takýto stav pretrváva už viac ako tri účtovné obdobia a pri vykonávaní inventarizácie sa zistí pretrvávajúci stav zostatkov na účtoch 041 alebo 042 – Obstaranie dlhodobého nehmotného alebo hmotného majetku,
- c) predpokladá sa nižšia predajná cena dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku v porovnaní s jeho ocenením v účtovníctve.

Tvorba opravnej položky k dlhodobému majetku sa posudzuje individuálne podľa nevyužiteľnosti dlhodobého majetku. Nevyužiteľnosť dlhodobého majetku sa určuje v %.

2) Opravné položky k pohľadávkam

a) Záonné OP v rámci podnikateľskej činnosti

K pohľadávkam, pri ktorej je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, ktoré boli zahrnuté do zdaniteľných príjmov, ak od splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia ako:

360 dní	sa zahrnie do výdavkov do výšky 20 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva
720 dní	sa zahrnie do výdavkov do výšky 50 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva
1080 dní	sa zahrnie do výdavkov do výšky 100 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva

Neplatí to pre pohľadávky nadobudnuté postúpením alebo pohľadávkou, ktorú možno vzájomne započítať so splatnými záväzkami voči dlžníkovi.

b) Ostatné OP v rámci hlavnej činnosti

K pohľadávkam, pri ktorej je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, ak od splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia ako:

12 mesiacov	najviac do výšky 20 % menovitej hodnoty pohľadávky bez prísł.
24 mesiacov	najviac do výšky 50 % menovitej hodnoty pohľadávky bez prísł.
36 mesiacov	najviac do výšky 100 % menovitej hodnoty pohľadávky bez prísł.

Opravné položky k pohľadávkam sa tvoria v 100 % výške menovitej hodnoty pohľadávok, resp. vo výške rovnajúcej sa čiastke úhrnu akýchkoľvek pochybných alebo sporných pohľadávok voči dlžníkovi, ak ide o pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý:

- vstúpil do likvidácie,
- je v konkurznom konaní,
- je v reštrukturalizačnom konaní,
- alebo ide o pohľadávky, ktoré sú súdne alebo exekučne vymáhané.

Inventarizačné súpisy pohľadávok sú prvotnými účtovnými záznamami a podkladmi k tvorbe opravných položiek k pohľadávkam podľa pravidiel stanovených týmto vnútorným predpisom.

3) Opravné položky k zásobám

Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade zásob sú najmä nasledovné skutočnosti:

- a) žiadny obrat (reálny výdaj) v prípade jednotlivých položiek zásob v priebehu posledných dvoch kalendárnych rokov, do ktorých sa započítava i kalendárny rok, v ktorom sa príčina opravnej položky k zásobám skúma,
- b) zistenie takej skutočnosti, že zásoby majú prechodne zníženú hodnotu z dôvodu technických, ekologických a pod., resp. z dôvodov zmeny technológie, nevyhovujúcim parametrom dizajnu alebo fyzickej zastaralosti,
- c) nízka obrátkovosť zásob,
- d) zníženie hodnoty majetkových položiek po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (napr. straty z predaja majetku).

Uvedené sa vzťahuje na pohľadávky, ktoré vznikli po 1. januári 2004. Na pohľadávky, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004 je možné tvoriť opravné položky podľa § 52. Na pohľadávky, ktoré vznikli pred 1. januárom 2002 je možné tvoriť opravné položky len voči dlžníkom v konkurznom konaní.

Návrh na tvorbu opravných položiek v zmysle vyššie uvedených zásad bude podávať predseda inventarizačnej komisie pri spracovaní inventarizačných zápisov, opravné položky k pohľadávkam budú rozdelené podľa doby ich splatnosti.

Článok 3.3

Účtovanie opravných položiek

- 1) Tvorba opravnej položky sa účtuje na ťarchu nákladov, ich rozpustenie v prospech výnosov.
- 2) Opravné položky sa zúčtujú znížením alebo zrušením v prospech výnosov a na ťarchu príslušného účtu opravných položiek po splnení podmienok:
 - a) ak pominú dôvody, pre ktoré boli vytvorené, a to v prospech výnosov v tom zdaňovacom období, v ktorom tieto dôvody zanikli,
 - b) pri inventarizácii v nasledujúcom účtovnom období sa nepreukázala opodstatnenosť ich existencie alebo výška

19 - Opravné položky k zásobám

	Text účtovného prípadu	Suma	MD	DAL
1.	Tvorba OP k materiálu		558	191
2.	Zníženie alebo zrušenie OP k materiálu		191	658

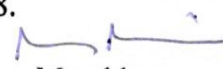
39 - Opravná položka k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie

	Text účtovného prípadu	Suma	MD	DAL
1.	Tvorba zákonnej OP k pohľadávkam			
	a) voči dlžníkom v konkurznom a reštrukt. konaní podľa § 20 ods. 10 ZDP		557	391 AÚ
	b) nepremlčaným, pri ktorých je riziko, že ich dlžník nezaplatí, a ak pohľadávky pri ich vzniku boli zahrnuté do zdaniteľných príjmov (§20 ods. 14 a § 18 ZDP		557	391 AÚ
2.	Tvorba ostatných OP k pochybným sporným a iným rizikovým pohľadávkam, ktoré nespĺňajú podmienky pre tvorbu zákonných OP		558	391 AÚ
3.	Zníženie alebo zrušenie opravných položiek k pohľad.			
	a) zákonných opravných položiek		391 AÚ	657
	b) ostatných opravných položiek		391 AÚ	658

Článok 4

Záverečné ustanovenia

- 1) Smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov obce Nemce.
- 2) Zmeny a doplnky v smernici podpisuje a schvaľuje štatutárny zástupca obce.
- 3) Smernica č. 5/2015 bola vydaná dňa 20.12.2015 a je **účinná dňom 1.1.2016**.
- 4) Smernica č. 5/2015 dňom účinnosti nahrádza Smernicu č. 3/2008 Zásady tvorby, použitia a účtovania opravných položiek platnú od 1.1.2008.

Dušan Mýdlo
starosta obce

